

එකී ආයතන ඉටු කරන සංවර්ධන කාර්යයන් සඳහා රජය මගින් ලබාදී ඇති ඉඩම්, තුන්වන පාර්ශවයක් වෙත බැහැර කිරීමට හැකි වන්නේ අදාළ ආයතනය ස්ථාපිත කළ පනතේ විධිවිධාන තිබේ නම් හා එම ආයතන වෙත රජයේ ඉඩම් ආඥා පනත යටතේ අතිගරු ජනාධිපතිතුමා විසින් අත්සන් කරන ලද දීමනා පත්‍රයක් නිකුත් කර තිබේ නම් පමණි. මෙවැනි දීමනා පත්‍ර, කොන්දේසි සහිතව හෝ රහිතව නිකුත් කරනු ලැබේ. එසේ කොන්දේසි සහිතව නිකුත් කරන ලද දීමනා පත්‍රයක් නම්, එම කොන්දේසි අනුව කටයුතු කිරීම එම ආයතන ප්‍රධානීන්ගේ වගකීම වේ. තම ආයතන වෙනුවෙන් ඉඩම් අත්පත්කර ගැනීමේ පනත යටතේ රජයට අත්කර ගෙන ඇති ඉඩම් ද ඇතුළුව, රජය විසින් ලබාදී ඇති ඉඩම් තුන්වන පාර්ශවයක් වෙත විකිණීමෙන් බැහැර කළහැක්කේ කොන්දේසි රහිත දීමනා පත්‍රයක් ලබාගෙන තිබේ නම් පමණි.

- රජයේ ඉඩම් ද ඇතුළුව රාජ්‍ය සංස්ථා, මණ්ඩල, ව්‍යවස්ථාපිත ආයතන සතු ඉඩම් බදු දීමේදී ක්‍රියාත්මක කිරීමේ කාරණා සම්බන්ධව ඇත්නම්, ඒවා හැර අනෙකුත් අවස්ථාවකදී එය වසර 30 කට සීමා විය යුතුය. ආයෝජන ව්‍යාපෘති සඳහා අමාත්‍ය මණ්ඩලයේ අනුමැතිය ඇතිව මෙම කාලය උපරිම වශයෙන් වසර 50 ක් දක්වා දීර්ඝ කළහැක.

- සියලුම බදු ගිවිසුම්වල අදාළ ආයතනය තීරණය කරනු ලබන කොන්දේසි ඇතුළත් වන බවට ආයතන ප්‍රධානීන් වගබලා ගතයුතු අතර, බදු දීමෙන් පසු මෙම කොන්දේසි බදුකරුවන් විසින් කඩ කරන ලද විට, ඒව එරෙහිව ක්‍රියා කළයුතු අතර, එම බදුකර වහාම අවලංගු කිරීමට නිසි බලය ඇති අධිකරණයකට ඉදිරිපත් කළයුතුය.

- රජයේ ඉඩම් ආඥා පනත යටතේ නිකුත් කරන ලද දීර්ඝ කාලීන බදුකරයක් නිකුත්කර වසර පහක කාලයක් ගතවීමට පෙර අතුරු බදු / පැවරීම් සඳහා ඉඩ නොදිය යුතුය.

- 1957 අංක 49 දරන රජයේ කර්මාන්ත සංස්ථා පනත, 1968 අංක 14 දරන සංචාරක සංවර්ධන පනත ද ඇතුළුව වෙනත් පනත් මගින් ස්ථාපනය කරන ලද, රාජ්‍ය සංස්ථා, මණ්ඩල හා ව්‍යවස්ථාපිත ආයතන, එම ආයතනවලට අදාළ පනත්වල ඇති විධිවිධාන යටතේ ඉඩම් අමාත්‍යවරයාගේ හා මුදල් අමාත්‍යවරයාගේ එකඟත්වය මත, විෂය භාර අමාත්‍යවරයා විසින් ගැසට් නිවේදනයක් මගින් පවරාගත් රජයේ ඉඩම්, එසේ පවරාගත් කාර්ය සඳහා පමණක් යොදා ගතයුතුය. එම දේපලෙහි පරම අයිතිය ලැබී නොමැති නිසා, එම දේපල තුන්වන පාර්ශවයක් වෙත බැහැර කිරීමට එම ආයතනවලට බලයක් නොමැත.

- රජයේ ඉඩම් ඉල්ලා සිටින සියලුම ආයතන/තැනැත්තන්, තම ඉල්ලීම පළමුව ඉඩම පිහිටි කොට්ඨාශයේ ප්‍රාදේශීය ලේකම් වෙත, ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල්ට පිටපතක් සහිතව යොමු කළයුතුය.
- එම ඉල්ලීම සමග ඉදිරිපත් කළයුතු, ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් අවශ්‍ය යයි ප්‍රකාශයට පත්කර ඇති ලියවිලි සම්පූර්ණ කර ප්‍රාදේශීය ලේකම්ට භාරදීම ඉඩම් ඉල්ලුම්කාර ආයතනවල හෝ තැනැත්තන්ගේ වගකීම වේ.
- අන්තර් චාරිමාර්ග ව්‍යාපෘති හැර පළාත් සභා බල ප්‍රදේශවල පිහිටි රජයේ ඉඩම් නිසාදතය කිරීමේදී අදාළ පළාත් සභාවේ එකඟත්වය ලබා ගතයුතුය.
- තේවාසික කටයුතු හැර වෙනත් කටයුතු සඳහා බදු දී ඇති ඉඩම්වල පරම අයිතිය බැහැර නොකර දිගටම බදු වශයෙන් දෙනු ලැබේ.
- මෙම කටයුතු කඩිනමින් සම්පූර්ණ කරනු පිණිස අවශ්‍ය පරිපාලන විධිවිධාන හා නියමයන් ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල් විසින් සකස් කළයුතු අතර, ඒවා අපේක්ෂිත ආකාරයෙන් ක්‍රියාත්මක වන බවට සහතික විය යුතුය.

3.6.2 ඉඩම් සංවර්ධන ආඥා පනත යටතේ ගොවි පංතියේ තැනැත්තන් සඳහා ඉඩම් බැහැර කිරීම

මේ සම්බන්ධයෙන් 2008.03.21 දින අමාත්‍ය මණ්ඩලය විසින් ගන්නා ලද ප්‍රතිපත්තිමය තීන්දුව මත ඉඩම් හා ඉඩම් සංවර්ධන අමාත්‍යාංශයේ ලේකම්ගේ අංක එල්ඩී-1-34-(1)2008 හා 2008.06.13 දිනැති චක්‍රලේඛයෙන් ද, ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල්ගේ අංක 2008/04 හා 2008.08.20 දිනැති චක්‍රලේඛයෙන් ද, දී ඇති උපදෙස් හා ක්‍රියාපටිපාටි අනුගමනය කළයුතුය.

04. රජයේ ඉඩම් ලෙස නොගැනෙන නමුත්, රාජ්‍ය සංස්ථා, මණ්ඩල, ව්‍යවස්ථාපිත ආයතන හා පළාත් පාලන ආයතනය සතුටු ඉඩම් බැහැර කිරීම

පහත දැක්වෙන රාජ්‍ය සංස්ථා, මණ්ඩල, ව්‍යවස්ථාපිත ආයතන හා පළාත් පාලන ආයතනයන්ට අයත් ඉඩම් රජයේ ඉඩම් යන අර්ථ දැක්වීමට අයත් නොවේ.

- රාජ්‍ය සංස්ථා, මණ්ඩල, ව්‍යවස්ථාපිත ආයතන විසින් එම ආයතනවලට හිමි බලතල අනුව මිලදී ගෙන ඇති ඉඩම්

- 1972 අංක 1 දරණ ඉඩම් ප්‍රතිසංස්කරණ කොමිෂන් සභා පනත යටතේ ඉඩම් ප්‍රතිසංස්කරණ කොමිෂන් සභාව වෙත පැවරී ඇති ඉඩම්
- පළාත් පාලන ආයතන විසින් මිලදී ගන්නා ලද ඉඩම්
- පළාත් පාලන ආයතන වෙත පරිත්‍යාග වශයෙන් ලද ඉඩම්

ඉහත වර්ගයන්ට ගැනෙන ඉඩම්, එකී ආයතනයන් මගින් පනවා ඇති නීතිරීති හා විධිවිධානවලට අනුකූලව බැහැර කිරීමට එකී ආයතනයන්ට හිමිකම් තිබේ.

05. රජයට ඉඩම් අත්පත් කර ගැනීම

පොදු මහජන අවශ්‍යතා සඳහා රජයට ඉඩම් අවශ්‍ය වූ විට ඉඩම් අත්පත් කර ගැනීමේ පනත යටතේ ඉඩම් අත්පත්කර ගතහැක. එහෙත් පෞද්ගලික ඉඩම් රජයට අත්පත් කරගත යුත්තේ, එම කාර්යය සඳහා සුදුසු රජයේ ඉඩම් නොමැති නම් පමණි.

- මෙසේ පෞද්ගලිකව ඉඩම් අත්පත් කරගත යුත්තේ 1950 අංක 09 දරණ පනත හා ඊට අදාළ සංශෝධිත පනත්වලින් සංශෝධිත ඉඩම් අත්පත් කර ගැනීමේ පනතේ සඳහන් විධිවිධානයන්ට අනුවය. මෙම ක්‍රියාවලිය ඉඩම් හිමියන්ට අසාධාරණයක් නොවන සේ කඩිනමින් තිම කළයුතුය.
- ඉඩම් අත්පත් කර ගැනීමේ ක්‍රියාවලියේදී වන්දි ගෙවා අවසාන වූ වහාම, ඒ වන විට ගුණ්‍ය භාරගෙන නොමැති නම්, ඉඩමේ ගුණ්‍ය ලබාගෙන, එකී ඉඩමේ රජයේ අයිතිය ඉඩම් ලියාපදිංචි කිරීමේ කාර්යාලයේ ලියාපදිංචි කරවිය යුතුය.
- ඉඩම් අත්පත්කර ගැනීම පළාත් පාලන ආයතන, රාජ්‍ය සංස්ථා, මණ්ඩල හෝ ව්‍යවස්ථාපිත ආයතනයක් වෙනුවෙන් කරන ලද්දක් නම්, පනතේ 44 වන වගන්තිය යටතේ සහතිකය ද, ඒ සමගම ලබාදිය යුතුය.
- එවැනි ඉඩමක පරම අයිතිය යම් රාජ්‍ය සංස්ථා, මණ්ඩල හෝ ව්‍යවස්ථාපිත ආයතනයක් වෙත ලබා ගැනීම අවශ්‍ය වන අවස්ථාවකදී එම ඉඩම සඳහා රජයේ ඉඩම් ආඥා පනත යටතේ අතිරේක ජනාධිපතිතුමාගේ අත්සනින් යුත් ප්‍රදාන පත්‍රයක් ලබාගත යුතුය.
- අමාත්‍යාංශයකට, දෙපාර්තමේන්තුවකට හෝ රාජ්‍ය ආයතනයකට, පුද්ගලික ඉඩමක් පරිත්‍යාග කරනු ලබන අවස්ථාවකදී ද රජයට ඉඩම් අත්පත් කර ගැනීමේ පනතේ විධිවිධාන අනුගමනය කළයුතුය. කිසිදු අවස්ථාවක පුද්ගලික අංශයේ ඉඩම් කෙලින්ම මිලදී ගැනීම නොකළ යුතුය.

- රාජ්‍ය සංස්ථා මණ්ඩල හා අධිකාරී විසින් පුද්ගලික ඉඩම් මිලදී ගැනීම හෝ විකිණීම කළයුත්තේ අදාළ ආයතන පිහිටුවීමට අදාළ නීතියෙහි අවශ්‍ය ප්‍රතිපාදන ඇත්නම් පමණි. කෙසේ වුව ද මෙහිදී ද එම ආයතන පූර්ණ විනිවිදභාවයකින් යුක්තව කටයුතු කළයුතුය.

06. රජයේ ඉඩම්වල ආරක්ෂාව

රජයේ ඉඩම් ද ඒ ගණයට නොවැටෙතත් රජයේ ආයතන හා පළාත් පාලන ආයතන සතුව පවතින ඉඩම් ද, එම දේපල ද, අනවසර අල්ලා ගැනීම්වලින් ආරක්ෂා කර ගැනීම අදාළ ආයතන ප්‍රධානියාගේ වගකීමක් වේ.

- 1979 අංක 7 දරන රජයේ ඉඩම් (සන්නිකය ආපසු ලබා ගැනීමේ) පනතේ විධිවිධාන යටතේ අනවසරකරුවන් ඉවත් කර එම දේපල මුදා ගැනීම සඳහා බලතල ආයතන ප්‍රධානීන්ට ලබාදී ඇති බැවින් එම බලතල ක්‍රියාවේ යෙදවිය යුතුය.
- ප්‍රාදේශීය ලේකම්වරුන් විසින් රක්ෂිත ඇතුළු රජයේ ඉඩම් අනවසරකරුවන් විසින් අල්ලා ගැනීම පිළිබඳව තම ක්ෂේත්‍ර කිලිධාරීන් මගින් මාසික වාර්තා ලබාගෙන අදාළ පියවර ගැනීම අත්‍යවශ්‍ය වේ.

07. ඉඩම් ආදායම් රැස්කිරීම

රජයට ලැබිය යුතුව ඇති ඉඩම් ආදායම් නිසි පරිදි අයවන බවට වගබලා ගැනීම සියලු රාජ්‍ය ආයතන ප්‍රධානීන්ගේ වගකීමක් වේ.

- රජයේ ඉඩම් බදුදීම, විකිණීම හා දීමනා පත්‍රයක් මගින් බැහැර කිරීමේදී වටිනාකම/බදු මුදල් අය කිරීම රජයේ ප්‍රධාන තත්සේරුවකරුවෙක් ලබා ගන්නා තත්සේරුව මත පදනම් කරගෙන සිදුකළ යුතුය.
- බදු මුදලේ ප්‍රමාණය තීරණය කළයුත්තේ, රජයේ ඉඩම් ආඥා පනත යටතේ පනවා ඇති නියෝග (217 නියෝගය) මගින් දක්වා ඇති ප්‍රතිශතය අනුවය.
- රාජ්‍ය සංස්ථා, මණ්ඩල හා ව්‍යවස්ථාපිත ආයතන විසින් ඊට අතිරේකව අය කරනු ලැබිය හැකි ගාස්තු වේ නම් ඒවා ද, ප්‍රධාන තත්සේරුවකරුවෙක් තත්සේරුව මත පදනම් විය යුතුය.
- ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 13 වන සංශෝධනය තව වන උපලේඛනයේ පළමුවන ලැයිස්තුවේ 36:13 යටතේ සඳහන් විධිවිධාන අනුව ඉඩම් ආදායම් රැස් කිරීමට පළාත් සභාවලට බලය දී ඇත.

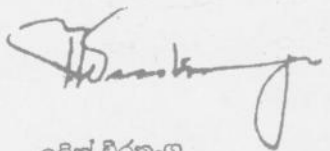
- එම ආදායම් රැස් කිරීමට අවශ්‍ය විධිවිධාන පළාත් සභා මගින් යෙදවිය යුතු අතර නියමිත පරිදි අදායම් රැස්වන බවට සහතික වියයුතුය.
- බදු මුදල් කපා හැරීම පිළිබඳ නිර්දේශ ඉදිරිපත් කළහැක්කේ නීතිය මගින් දක්වා ඇති ආකාරයට නියමිත ප්‍රමාණයෙන් හා ඊට ඉඩකඩ ඇති අවස්ථා සම්බන්ධයෙන් පමණි. (රජයේ ඉඩම් ආඥා පනතේ 13 වන වගන්තිය)
- බදු මුදල් කපා හැරීම සම්බන්ධයෙන් නිර්දේශ ඉදිරිපත් කරන විට ඉඩම් හා ඉඩම් සංවර්ධන අමාත්‍යාංශයේ හා ගාණ්ඩාගාරයේ එකඟතාවය ලබාගෙන එම නිර්දේශ ද සමගින් ඉදිරිපත් කළයුතුය.

08. පොදු කරුණු

- සංවර්ධන වැඩ සටහනක්/ව්‍යාපෘතියක් සඳහා රජයේ ඉඩමක් අපේක්ෂාවෙන් අමාත්‍ය මණ්ඩල පත්‍රිකාවක් ඉදිරිපත් කරන අමාත්‍යාංශයක් පිහිටි එහි සංවර්ධන වැඩ සටහන/ව්‍යාපෘතිය මගින් අපේක්ෂිත ආර්ථිකමය හා සමාජමය ප්‍රතිලාභ දක්වමින් අදාළ ඉඩම එම කාර්යයට යොදා ගැනීම සාධාරණීකරණය කිරීමට වගබලා ගතයුතුය.
- රාජ්‍ය ආයතනයකින් කෙරෙන කවර ආකාරයේ හෝ ඉඩම් බැහැර කිරීමක් සම්බන්ධයෙන් වන සියලු කටයුතු කළයුතු වන්නේ රජය මගින් පනවා ඇති ආඥා පනත් යටතේ පනවා ඇති නීතිරීති, නියමයන්, විධිවිධාන හා පරිපාටිවලට අනුකූලව පූර්ණ විනිවිදභාවයෙන් යුක්තවයි.
- රජයේ ඉඩම්වලට අදාළ සියලු ලියකියවිලි මතා ලෙස පවත්වාගෙන යාම ද, ආරක්ෂා කිරීම ද ආයතන ප්‍රධානීන්ගේ වගකීමකි.

ඉහත කරුණු පිළිබඳව වැඩිදුර විස්තර ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල් කාර්යාලයෙන් ප්‍රකාශයට පත් කර ඇති රජයේ ඉඩම් පිළිබඳ කාර්ය සංග්‍රහයෙන් ලබාගත හැකිය.

මෙම වතුලේඛයේ පිටපත් ඔබ අමාත්‍යාංශය යටතේ ඇති සියලුම දෙපාර්තමේන්තු, සංස්ථා හා වෘත්තීය ආයතන ප්‍රධානීන්ට තිතුන් කිරීමට, ඔවුන් විසින් මෙම උපදෙස් තරයේ පිළිපදින බවටත් වගබලා ගන්නා ලෙස කරුණාවෙන් දන්වමි.

ලලිත් විරතුංග
ජනාධිපති ලේකම්

පිටපත - ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල්

ජයලක් ජී. ඩී. දිසානායක
ලේකම්
ඉඩම් හා ඉඩම් සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය
"සංරක්ෂණ විකල්ප",
අංක 00, 5, පස්වැව් පාර, පලුමඩ,
කොළඹ 05.

